

ОТЧЕТ

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА

НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА

ЗА БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА 2018 – 2020 г.

На 22 декември 2018 г. с Решение № 801 на Министерския съвет е приета Национална програма за безопасност и здраве при работа 2018-2020 г. (НПБЗР 2018-2020 г.) - стратегически документ, в който са определени приоритетните направления и действия в областта на безопасните и здравословните условия на труд за периода до 2020 година.

НПБЗР 2018-2020 г. консолидира усилията на правителството и тези на социалните партньори, като допринася за тяхната еднопосочност при изпълнение на ангажиментите на Република България, произтичащи от членството в Европейския съюз за повишаване на качеството и сигурността на труда и осигуряване на благосъстояние при работа, както и при определянето и изпълнението на политиката в областта на здравословните и безопасни условия на труд.

Настоящият отчет е изготвен на основание чл. 36 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ), във връзка с чл. 40, т. 2 от ЗЗБУТ, съгласно които министърът на труда и социалната политика разработва, координира и провежда държавната политика в областта на осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд, а Националният съвет по условия на труд обсъжда Националната програма за безопасност и здраве при работа и отчета за изпълнението ѝ. Отчетът за изпълнението на НПБЗР представя резултатите от реализираните дейности по НПБЗР 2018-2020 г. за периода 1 януари 2018 г. – 31 декември 2020 г. в рамките на следните приоритетни области:

1. Подобряване на прилагането на законодателството в областта на безопасните и здравословни условия на труд;
2. Превенция на професионалните рискове, в т.ч. и на новите и увеличаващи значението си рискове на работното място;
3. Превенция на свързаните с работата заболявания и трудовите злополуки.

Отчетът се състои от две части. В първата част е дадено кратко описание на резултатите по посочените приоритетни области, а във втората - в табличен вид е представена степента на изпълнение на съответните дейности/мерки.

ЧАСТ I. ОПИСАНИЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ПО ПРИОРИТЕТИ

Приоритетна област 1. Подобряване на прилагането на законодателството в областта на безопасните и здравословни условия на труд

За гарантиране на правилното прилагане на законодателството в областта на безопасните и здравословни условия на труд са реализирани мерки в следните направления:

- Развитие на националното законодателство в съответствие с принципите на по-доброто регулиране, правото на Европейския съюз и на международните стандарти на Международната организация по труда;
- Осигуряване на ефективен и ефикасен контрол по спазване на законодателството в областта на БЗР;
- Информационно осигуряване на политиката по БЗР;
- Преодоляване на предизвикателствата, свързани с прилагането на законодателството в малките и средните предприятия.

С цел *усъвършенстване на националното законодателство* в областта на БЗР с приоритет са изпълнени мерки, свързани с привеждане на националното законодателство в съответствие с правото на Европейската общност, актуализиране на правилата и насочване на усилията към осигуряването на по-добра и по-широка защита на работното място. В тази връзка и в съответствие с ангажиментите на Р България като страна член на ЕС през отчетния период са осъществени следните промени в нормативната уредба:

✓ *С Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 13 от 2003 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на химични агенти при работа* (ДВ бр. 73 от 04.09.2018 г.) са въведени изискванията на Директива (ЕС) 2017/164 на Комисията от 31 януари 2017 година за установяване на четвърти списък с индикативни гранични стойности на професионална експозиция на химични агенти, съгласно Директива 98/24/ЕО на Съвета и за изменение на Директиви 91/322/ЕИО, 2000/39/ЕО и 2009/161/ЕС на Комисията. Определени са национални гранични стойности на професионална експозиция за 31 химични агента, които съответстват изцяло на индикативните гранични стойности на професионална експозиция, регламентирани в Директива (ЕС) 2017/164.

✓ Издадена е *Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2004 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на строителни и монтажни работи* (ДВ, бр. 10 от 2019 г.). Постигнато е съответствие на изискванията на Наредба № 2 с измененията в чл. 156б от Закона за устройство на територията, като се запазва съответствието с Директива 92/57/ЕИО относно минималните изисквания за безопасност и здраве при работа на временни или подвижни строителни площадки.

✓ Приета е *Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 26 септември 2003 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на канцерогени и мутагени при работа* (ДВ, бр. 5 от 17.02.2020 г.), с която в националното законодателство са въведени разпоредбите на Директива (ЕС) 2017/2398 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2017 година, Директива (ЕС) 2019/130 на Европейския парламент и на Съвета от 16 януари 2019 година и Директива

(ЕС) 2019/983 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година за изменение на Директива 2004/37/ЕО относно защитата на работниците от рискове, свързани с експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа. С наредбата е хармонизирано националното ни законодателство с европейското и е осигурена по-висока степен на защита на здравето на работещите чрез въвеждане на гранични стойности за професионална експозиция за 27 канцерогена и мутагена.

В допълнение към планираните в НПБЗР 2018-2020 г. мерки за усъвършенстване на нормативната уредба, през периода са разработени нови и променени и други нормативни актове.

✓ С Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2006 г. за условията и реда за финансиране на проекти и програми от фонд „Условия на труд“ (ДВ, бр. 14 от 2018 г.) са намалени административните пречки за бизнеса и са прецизирани правилата за предоставяне на съфинансиране на предприятия по проекти за подобряване на условията на труд за работниците и служителите.

✓ Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 2007 г. за условията и реда за финансиране на диагностиката на професионалните болести от фонд „Условия на труд“ (ДВ, бр.38 от 2018 г.) допринася за намаляване на административната тежест за финансиране на проекти в областта на здравеопазването на работещите.

✓ Във връзка с приетите през м. декември 2017 г. промени в Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ), с които се отменя задължението за подаване на уведомление при липса на промяна в обстоятелствата, подлежащи на деклариране по чл. 15 от ЗЗБУТ, са изготвени и съответните изменения в Наредба № 3 от 2010 г. за формата, съдържанието, реда и начина за подаване и съхраняване на декларацията по чл. 15, ал. 1 от ЗЗБУТ (ДВ бр. 66 от 10.08.2018 г.).

✓ Със Заповед № РД-01-156 от 27 февруари 2018 г. за изменение на Правилника по безопасността на труда при взривните работи, утвърден със Заповед № 294 от 28.12.1996 г. (ДВ, бр. 3 от 1997 г.) (обн. ДВ, бр. 22 от 2018 г.) са прецизирани ангажиментите на ИА „ГИТ“ с отпадане на част от разрешителните режими при работа с взривни вещества, с оглед намаляване на административната тежест.

✓ Със Заповед № РД01-879/22.10.2018 г., Заповед № РД01-672 от 22.10.2019 г. и Заповед № РД01-61 от 22.10.2020 г. на министъра на труда и социалната политика са определени коефициентите на трудов травматизъм (Ктт) по икономически дейности за прилагане през 2019 г., съответно през 2020 г. и през 2021 г. Въз основа на определените коефициенти, работниците и служителите, които извършват работа в основната и спомагателната дейност на предприятия, принадлежащи към икономическа дейност с трудов травматизъм, равен или по-висок от средния за страната, се застраховат задължително, за сметка на работодателя, за риска „трудова злополука“.

✓ С промени в Наредбата за определяне на видовете работи, за които се установява допълнителен платен годишен отпуск (обн., ДВ, бр. 14 от 2020 г.) се осигурява съответствие с действащите медицински стандарти по чл. 6, ал. 1 от Закона за лечебните заведения при обособяване на видовете лаборатории, обхванати от наредбата.

✓ С изменение и допълнение на Наредба № 4 от 14.10.2002 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на биологични агенти при работа (обн., ДВ, бр. 100 от 24.11.2020 г.) в националното законодателство са въведени разпоредбите на Директива (ЕС) 2019/1833 за изменение на приложения I, III, V и VI

към Директива 2000/54/ЕО във връзка с адаптации от чисто техническо естество и Директива (ЕС) 2020/739 за изменение на приложение III към Директива 2000/54/ЕО във връзка с включването на SARS-CoV-2 в списъка на биологичните агенти, за които е известно, че заразяват хората, и за изменение на Директива (ЕС) 2019/1833. Измененията водят до добавянето на известен брой биологични агенти, включително и новият SARS-CoV-2 вирус.

✓ През отчетния период и във връзка с пандемия от COVID-19, от Министерство на здравеопазването са изготвени указания и публикувани заповеди, отразяващи промените в епидемичната обстановка в страната и съответните мерки. Заповедите определят задължения на работодателите, в зависимост от особеностите и възможностите на съответната трудова дейност и конкретната епидемична обстановка.

Във връзка с COVID кризата, със *Заповед № РД 01-219 от 02.04.2020 г. на министъра на труда и социалната политика*, са определени мерки за прилагане от страна на работодателите с оглед превенция на риска от разпространение на COVID-19. На сайта на МТСП е публикувано и *Ръководство на ЕК „COVID-19: Завръщане на работното място. Адаптиране на работните места и защита на работещите“*. Направена е и промяна в *Наредба № 5 от 1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска*. Изменението на наредбата изисква оценката на риска да се преразглежда, освен по преценка на работодателя и по предписание на контролните органи, и при извънредна епидемична обстановка.

С цел осигуряване безопасното провеждане на дейности от различни характер и през 2020 г. Министерство на здравеопазването дава указания и насоки и съгласува въвеждането на противоепидемичните мерки на отделните браншове.

Актуална информация относно противоепидемичните мерки, в т.ч. мерки свързани с работното място, е осигурена на интернет страниците на Министерство на здравеопазването, всички регионални здравни инспекции, Националния център по заразни и паразитни болести, COVID-19 Единен информационен портал и Националния център по общественото здраве и анализи.

✓ С *Наредба № РД-06-4 от 2.03.2021 г. за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при леене на метали и метални сплави*, издадена от министъра на труда и социалната политика и министъра на икономиката, са определени минималните изисквания за безопасност и здраве при производството на лети полуготови продукти и отливки от метали и метални сплави.

Разработени са и проекти на нормативни актове, чието утвърждаване предстои:

С цел осигуряване на по-добра защита на работещите, в изготвения от Министерство на здравеопазването проект на *Закон за изменение и допълнение на Закона за здравето* е регламентиран служебен обмен на информация за издадените разрешения за работа с азбест и азбестосъдържащи материали между контролните органи по изпълнение на политиката в областта на здравословните и безопасни условия на труд. Проектът на ЗИД на Закона за здравето е преминал обществено обсъждане и съгласуване по чл. 33 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация и предстои да бъде внесен в Министерския съвет.

Разработен е проект на *Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за определяне на видовете работи, за които се установява намалено работно време*.

Със заповед на министъра на здравеопазването е създадена междуведомствена работна група за разработване проект на *Наредба за допълнение на Наредба № 3 от 2008 г. за условията и реда за осъществяване дейността на службите по трудова медицина*, с която да се утвърдят стандарти за качество на дейността на службите по трудова медицина. Поради непостигнат консенсус в срока, предвиден в заповедта, към края на 2019 г. не е изработен проект. Предстои актуализация на състава на работната група и продължаване на работата по разработване на проекта на наредба.

В междуведомствена работна група към МЗ е разработен и проект на *Наредба за условията за извършване на задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците и служителите*. След отразяване на предложенията получени при общественото обсъждане, предстои съгласуването и приемането на наредбата.

По **мярка № 7** от програмата: Проведени са 3 заседания на ОСУТ "Металургия". Обсъдено е възлагане изготвянето на подзаконов нормативен акт за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в черната и цветната металургия на УКЦ „Обсерватория“, във връзка с което е внесено предложение до управителя на ФУТ за финансиране разработването на *проект на Наредба за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в черната и цветната металургия*. Работата по проекта на наредба продължава и през 2021 г.

Предстои *изменение на Правилника за безопасност и здраве при работа в електрически уредби на електрически и топлофикационни централи и по ел. мрежи*. Към 31.12.2019 г. от Министерството на енергетиката са събрани предложенията за изменение на Правилника от електропроизводствените и електроразпределителните дружества, както и от електропреносното дружество, които се обсъждат.

С оглед осигуряване на **ефективността и ефикасността на контрола по прилагане на законодателството**, са изпълнени редица мерки, най-важните от които са:

През 2018 г.:

В рамките на повишаването на административния капацитет на ИА ГИТ, през 2018 г. служители от ИА ГИТ са взели участие в 22 обучения за придобиване на специфични знания и умения за провеждане на ефективен и качествен контрол.

За осъществяване на ефективна контролна дейност и насочване на контролната дейност в предприятия от определени отрасли със специфични рискове и предизвикателства пред БЗР, през 2018 г. са извършени: 5470 проверки на строителни обекти; 4801 проверки в предприятия на земеделски производители и 1406 проверки в предприятия с рискови производства и дейности, подлежащи на периодичен контрол.

За извършване на ефективен контрол на опасни химични вещества и смеси в работната среда са проведени Шести координиран европейски проект (REF-6) на Форума на ЕСНА за контрол на изискванията на Регламент (ЕО) № 1272/2008 (CLP) за класификация и етиктиране на смеси и Пилотен проект на Форума за контрол на изискванията на Регламент (ЕС) 649/2012 (PIC) с участието на експерти от РИОСВ, на чиито контролирани територии упражняват дейност фирми от целевите групи по проектите и др.

През 2018 г. от ИА ГИТ са извършени общо 43 958 проверки в 32 309 предприятия от всички икономически дейности, 97% от които са малки и средни. За отстраняване на констатираните по време на проверките общо 174 318 броя нарушения

са предприети 165 921 броя принудителни административни мерки, в т.ч. 305 акта за спиране от експлоатация на машини, съоръжения и работни места, които застрашават живота и здравето на работещите и са въведени 81 специални режима за безопасна работа. Съставени са 9954 акта за установяване на административни нарушения на работодатели, длъжностни лица и работници и служители.

През 2019 г.:

С цел повишаване ефективността на контролната дейност е разработен софтуер за определяне рисковия потенциал на обектите за контрол. Проведено е обучение на 340 служители с инспекторски правомощия за прилагане на разработката в дейността на ИА ГИТ.

Създадена е и платформа за дистанционно обучение, която е достъпна от вътрешната мрежа на Агенцията. Обучени са 30 служители на ИА ГИТ за лектори в системата, които от своя страна са провели пилотни дистанционни обучения на 300 служителя.

Проведена е тръжна процедура за разработване на методика за инспектиране чрез въпросници за самоконтрол и е избран изпълнител, с когото е сключен договор от 31.12.2019 г.

През 2019 г. служители от ИА ГИТ са взели участие и в 18 обучения за придобиване на специфични знания и умения за провеждане на ефективен и качествен контрол, като три от тях са проведени в ЦРЧРРИ.

Извършени са 1310 проверки в рискови производства и дейности. Констатирани са 4564 бр. нарушения, в т.ч. 3481 бр. по ЗБУТ. Съставени са 99 бр. АУАН, в т.ч. 28 бр. по ЗБУТ. Спрени са седем бр. необезопасени машини, съоръжения и участъци. Въведени са шест специални режима за безопасна работа.

Извършени са общо 31 355 проверки в предприятия от всички икономически дейности, насочени към борба с недекларираната заетост. През годината са установени 46 037 бр. нарушения, свързани с недекларирания труд – възникване на трудовите правоотношения, заплащане на труда и работно време. Съставени са 4318 бр. АУАН за нарушения, свързани с недекларирания труд. Общо установени нарушения, касаещи полагането на труд без трудов договор през 2019 г. са 2911 бр.

През 2019 г. са извършени и 1099 бр. проверки: на предприятия, осъществяващи посредническа дейност при наемане на работа; на предприятия, осъществяващи дейност като предприятия, осигуряващи временна работа и на предприятия ползватели; на предприятия, които командироваат свои служители, в рамките на предоставяне на услуги, и на такива, които наемат чужди граждани и/или приемат командировани чужди граждани в Р България. Установени са над 1625 нарушения на трудовото законодателство, на Закона за насърчаване на заетостта и на Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност. Съставени са над 351 актове за административни нарушения.

През 2020 г.

Чрез използване на разработения по проект BG05M9OP001-3.004-0001-C04 „Оптимизация и иновации в ИА ГИТ”, софтуер за определяне на рисковия потенциал на обектите за контрол, пилотно са идентифицирани и планирани за проверка през 2021 г. над 2000 обекта на контрол с висок индекс на рисковия потенциал.

По проекта „Оптимизация и иновации в ИА ГИТ” са разработен също и Методика за инспектиране чрез въпросници за самоконтрол и 103 бр. тематични въпросници, тествани в над 500 предприятия. Проведени са 14 бр. обучения на 256 инспектори на тема „Прилагане на софтуер за работа с въпросници за самоконтрол и методика за планиране на дейността“.

През 2020 г. служители от ИА ГИТ са участвали общо в 72 обучения по 41 теми за придобиване на специфични знания и умения за провеждане на ефективен и качествен контрол.

В обучение във връзка със задължителни указания в областта на защитата на класифицираната информация на ДКСИ чрез създадената платформа на ИА ГИТ за електронно обучение са взели участие 39 служители на ИА ГИТ.

По проект „Дигитална трансформация в обучението – дигитална компетентност и учене” на Института по публична администрация са проведени 29 обучения на 186 служители на ИА ГИТ.

През 2020 г. са извършени 1221 проверки в 635 предприятия с рискови производства и дейности, подлежащи на периодичен контрол. Констатиран са 3596 бр. нарушения, в т.ч. 2789 бр. по ЗБУТ. Съставени са 54 бр. АУАН, в т.ч. 20 бр. за нарушения по ЗБУТ. Спрени са 9 бр. необезопасени машини, съоръжения и участъци. Въведени са 5 специални режима за безопасна работа и са отстранени 3-ма работници, непритежаващи необходимата правоспособност или незапознати с правилата за безопасна работа.

През 2020 г. контролните органи на ИА ГИТ са извършили 26 886 бр. проверки с пряка насоченост към законосъобразността на трудовите отношения и борба с недеклаираната заетост в предприятията от всички икономически дейности, в т.ч. по планираните мерки на Агенцията за контрол в строителния сектор, селското стопанство, при командироване и изпращане на работници в рамките на предоставяне на услуги и посредническата дейност. По време на тези проверки са установени 57 274 бр. нарушения, в т.ч. свързани с недеклаирания труд – възникване на трудовите правоотношения, работно време и командироване. Съставени са 4776 бр. АУАН. Общо установените нарушения, свързани с полагането на труд без трудов договор през 2020 г. са 2641 бр.

В „Деня на действието“ в рамките на Европейската кампания за популяризиране на ползите от деклариания труд „EU4FairWork“, организирана от Европейската платформа за справяне с недеклаирания труд, контролните органи на ИА ГИТ са извършили проверки на 330 работодатели, при които в предишни проверки са установени случаи на работа без сключен писмен трудов договор. Едновременно с осъществения контрол работниците, заварени в обектите на контрол, са информирани за трудовите им права с цел превенция на недеклаирания труд.

Извършени са 807 тематични проверки на предприятия, осъществяващи посредническа дейност при наемане на работа и дейност като предприятия, осигуряващи временна работа и на предприятия ползватели. При осъществяване на цялостния контрол по спазване на трудовото законодателство през годината са установени 532 бр. нарушения на законодателството в областта на насърчаване на заетостта, трудовата миграция и трудовата мобилност и са съставени 269 бр. АУАН.

През 2020 г. контролните органи на ИА ГИТ са извършили 609 съвместни проверки с представители на РИОСВ и РЗИ. През годината са установени 515 бр. нарушения, свързани със съхранението и използването на опасни химични вещества в

обектите на контрол, за отстраняването на които са дадени 515 бр. принудителни административни мерки.

В рамките на своите компетенции ИА ГИТ през периода 2018-2020 г. е участвала в разследването на смъртни злополуки, злополуки, довели до инвалидност и злополуки с пострадали повече от три лица, както и при уведомяване за допусната злополука на работното място. През 2018 г. са извършени 622 проверки във връзка с възникнали инциденти в обектите на контрол, през 2019 г. тези проверки са 595, а през 2020 г. - 590.

Експерти от РИОСВ – Шумен са участвали в комисии на територията на областите Шумен и Търговище съвместно с МВР за потенциално опасни обекти с взривни вещества и пиротехнически изделия.

С реализираните дейности през периода 2018-2020 г. са изпълнени целите и са постигнати резултатите от заложените по приоритета за повишаване на ефективността и ефикасността на контрола по прилагане на законодателството, в т.ч. са изпълнени целите на мярка 11 „Укрепване на административния капацитет на ИА „ГИТ“ и по мярка 12 „Осъществяване на ефективна контролна дейност“. По мярка 11 са провеждани действия по повишаване на квалификацията на инспекторите по труда и за придобиване на специфични знания и умения за провеждане на ефективен и качествен контрол, като са проведени обучения общо на 640 служители. Видно от резултатите от контролната дейност за периода е изпълнен заложения очакван резултат по мярка 12, като с 13% са намалели нарушенията средно на проверка при извършени с 4% повече спрямо началния момент проверки в сектор „строителство“.

В областта на **информационното осигуряване на политиката по БЗР** през отчетния период са изпълнени следните мерки:

✓ Актуализирана е системата на ИА ГИТ за онлайн предоставяне, регистриране и отчитане на образците на договори по чл. 114а от КТ за наемане на работници за краткотрайна сезонна селскостопанска работа при обработка на насажденията и прибирането на реколтата от плодове, зеленчуци, розов цвят и лавандула, във връзка с промените в Кодекса на труда и Наредба № РД 07-8 от 13.07.2015 г. за условията и реда за предоставяне, регистриране и отчитане на трудовите договори по чл. 114а, ал. 1 от КТ. През 2018 г. са предоставени 223 016 бр. образци на едnodневни трудови договори по чл. 114а от КТ, а през 2019 г. - 233 701 бр.

✓ През 2020 г., чрез приетото законодателство, насочено към преодоляване на последиците от пандемията от COVID-19, са въведени два нови вида трудови договори за краткотрайна сезонна селскостопанска работа – за повече от един ден и за наемане на дълготрайно безработни лица до 120 дни, с действие до 31.10.2020 г. С надграждане на Портала за едnodневни трудови договори на ИА ГИТ през април 2020 г. е създадена възможност за предоставяне по електронен път на всички образци на трудови договори за краткотрайна сезонна селскостопанска работа, утвърдени от министъра на труда и социалната политика, включително и на образците, съобразени с новите промени. До края на 2020 г. на 2045 земеделски стопани са предоставени образци на трите различни вида трудови договори за краткотрайна сезонна селскостопанска работа за приблизително 296 000 човекодни.

По такъв начин за отчетния период са изпълнени целите и са постигнати резултатите по мярка 16 „Поддържане на програмен продукт за онлайн регистрация на образците на едnodневни трудови договори по чл. 114а от КТ“. Заложеният очакван резултат „намаляване на административната тежест за земеделските производители“ е

изпълнен изцяло. Разработеният софтуер предоставя нова възможност на земеделските производители да получават, регистрират и отчитат договорите по чл. 114а от КТ и по електронен път. Предоставените образци на двата нови вида трудови договори за краткотрайна сезонна селскостопанска работа – за повече от един ден и за наемане на дълготрайно безработни лица до 120 дни, с действие до 31.10.2020 г. са общо 7218 бр. Програмният продукт е спомогнал за намаляване на административната тежест на земеделските стопани, като това е видно от увеличението брой на заявените образци на едnodневни трудови договори. За периода 2018 – 2020 г. увеличението на броя на човокодните, заявени с образци на едnodневните трудови договори, е с 72 984, което е повишение с 33% през отчетния период.

✓ На сайта на НОИ е публикувана: статистическа информация за трудовите злополуки (ТЗ) и професионалните болести (ПБ), регистрирани през 2016 г., 2017 г. и 2018 г.; годишна оперативна информация за ТЗ, регистрирани през 2019 г.; оперативна информация за ТЗ по тримесечия, полугодие и деветмесечие на 2020 г., както и статистически бюлетин „Показатели, характеризиращи временната неработоспособност на осигурените лица“, в това число за ТЗ и ПБ.

За преодоляване на предизвикателствата, свързани с прилагането на законодателството в малките и средните предприятия и **насърчаване на работодателите за подобряване на условията на труд в предприятията**, с финансовата подкрепа на Фонд „Условия на труд“, през 2018 г. са реализирани общо 28 договора, насочени към подобряване на здравословните и безопасни условия на труд, като реално са подобрени условията на труд на 1 697 работещи. През 2019 г. са реализирани 38 договора, като са подобрени условията на труд на 2 375 работещи. През 2020 г. успешно са *реализирани общо 49 договора*, с 38% повече от предходната година. Чрез реализиране на проектите е увеличена мотивацията на работещите и реално са подобрени условията на труд на 2 939 работници и служители.

По такъв начин **по мярка 21 „Насърчаване на работодателите за подобряване на условията на труд в предприятията, в това число в МСП“** е постигнат очаквания резултат „повишаване броя на предприятията, подобрили условията на труд“ като 115 предприятия и 7011 работни места са с подобрени условия на труд, което е повишение със средно 31% спрямо 2017 г.

Чрез изпълнение на мерките, предвидени в КТД и други мероприятия по осигуряване на БЗР, в системата на транспорта, информационните технологии и съобщенията са актуализирани оценки на риска, проведени са обучения и инструктажи на служители, осъществено е адекватно медицинско наблюдение и са предоставени социални придобивки за служителите, в т.ч. в: Държавно предприятие „Ръководство на въздушното движение“; ИА ППД; Летище София ЕАД; Пристанище „Варна“; ДП НКЖИ; Български пощи ЕАД.

Приоритетна област 2. Превенция на професионалните рискове, в т.ч. и на новите и увеличаващи значението си рискове на работното място

В рамките на тази приоритетна област са изпълнени дейности и мерки в три направления, както следва:

1. *Разширяване ролята на социалния диалог за осигуряване на по-добра защита от рисковете на работното място*

Наред с адекватното законодателство, подчинено на принципите на по-доброто регулиране, и ефикасността и ефективността на контрола по прилагането му, третият основен двигател на подобряването на условията на труд в предприятията е

информираността на всички участници в трудовия процес и на представителите на работниците и на работодателите, с което се осигуряват мотивираността и активното развитие на социалния диалог за постигане на съответстващи и надвишаващи законодателните изисквания условия на труд. По такъв начин се създава култура на превенция сред участниците в пазара на труда, която е основата на т.нар. вътрешен, на ниво организация, контрол върху спазване на законодателството и намален толеранс към нарушенията и предпоставките за травматизъм. Поради тази причина в програмата са заложили редица мерки за обучения и за повишаване на капацитета на социалните партньори за ефективно участие на всички нива в решаването на проблемите по БЗР – **мерки № 23, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35**, включително и специализирани обучения за експерти и тематични курсове. Проведени са проучвания и са реализирани публикации по различни теми, свързани с нововъзникващи или с изменящо се значение и честота професионални рискове.

С решения на Управителния съвет на Фонд „Условия на труд“ и на Националния съвет по условия на труд през 2018 г., 2019 г. и 2020 г. са финансирани проекти и програми на социалните партньори, свързани с обучение по безопасност и здраве при работа. Със средства на Фонд „Условия на труд“ през 2018 са проведени 223 обучения и са обучени 7 266 работници и служители по правилата за безопасност и здраве при работа. През 2019 са проведени 206 обучения и обучени 5 892 работещи в областта на безопасността и здравето при работа. През 2020 са проведени 181 обучения и са обучени 5 178 работещи в областта на безопасността и здравето при работа.

За подпомагане на работодателите и работещите през 2020 г. Фонд „Условия на труд“ финансира извършването на превод на материали с практически съвети, свързани с безопасното завръщане на работното място в условията на коронавирус. Материалите са адаптирани и преведени на база Насоките на Европейската агенция за безопасност и здраве при работа и са подбрани съобразно структуро-определящите сектори и дейности на икономиката. Материалите са свързани с превенция на разпространението на COVID-19 в работна среда и включват:

- насоки, свързани с превенция на разпространението на COVID-19 в сектори, като: строителство; селско стопанство; текстилна; шивашка, кожарската и обувната промишленост; търговия на дребно; туризъм и хотелиерство; минно дело; услуги; здравеопазване;
- ръководство за оценка на риска; мерки за физическа дистанция на работното място; инструкции за управление на отпадъци в извънредно положение.

Фонд „Условия на труд“ предостави на работодателските и синдикалните организации безвъзмездно всички преведени материали, свързани с превенцията на разпространението на коронавируса в работна среда, за ползване и разпространение. Информацията с полезни съвети и добри практики за предприятията при работа в условия на COVID-19 е публикувана на официалната страница на МТСП, ИА ГИТ, Фонд Условия на труд и социалните партньори.

При реализиране на обученията по безопасност и здраве при работа, финансирани от Фонда, работодателските и синдикалните организации актуализираха програмите и включват темата със безопасното завръщане на работното място в условията на коронавирус.

По такъв начин е постигнат заложеният в програмата очакван резултат за *повишаване на капацитета на социалните партньори на ниво предприятие за ефективно прилагане на законодателството по БЗР*, в това число и във връзка със

специфични мерки насочени към опазване на здравето на работещите в условия на пандемия. По **мярка 23** от програмата, в общо 610 обучения са обучени 18 336 лица – работодатели, работници, синдикални представители, членове на КУТ/ГУТ, които имат пряко участие в осигуряването и организацията на дейността по здраве и безопасност в предприятията. Основните теми на обучителните програми по безопасност и здраве при работа са свързани с: промяна на нормативната уредба в областта на здравословните и безопасни условия на труд през текущата година, практически насоки при провеждане на инструктажите на работещите; фирмена организация по здраве и безопасност и разпределение на задълженията между участниците в трудовия процес; оценка на професионалния риск и мерки за предотвратяване, намаляване и контрол на риска; психосоциални рискове на работното място; работа с опасни вещества; роля на комитетите и групите по условия на труд в предприятията; анализ на причините на възникналите трудовите злополуки и професионалните болести и други. Резултатите от контролната дейност през отчетния период показват, че в средно 85% от проверените предприятия е създадена организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, извършени са оценки на риска, създадени са КУТ/ГУТ и са определени длъжностни лица по БЗР, което показва ролята на повишаващата се компетентност по управление на рисковете по БЗР в предприятията.

Увеличаването на активността на *участието на социалните партньори на отраслово/бранишово ниво* се реализира чрез **мярка 22** от програмата. Проведени са 11 заседания и 4 работни срещи на Отраслови съвети по условия на труд през 2019 г. и 2020 г. на които са обсъдени въпроси, свързани с необходимостта от актуализация на нормативната уредба включително актуализацията на правилници по безопасност и здраве при работа.

С цел *подобряване на дейностите по безопасност и здраве в предприятията и мотивиране на усилията за намаляване на трудовия травматизъм* по **мярка 25** са организирани на състезателен принцип ежегодни конкурси „Годишни национални награди по безопасност и здраве при работа“ организирани от Фондация ЦБЗР и за постижения в областта на БЗР „Прометей“ (КНСБ). Връчени са 47 награди на конкурс „Годишни национални награди по безопасност и здраве при работа“. Основен критерий за награждаване е в номинираните предприятия да не е допусната смъртна злополука или злополука, довела до инвалидност през текущата година или в някоя от предходните две години. Наградите са връчени на малки, средни и големи предприятия от различни отрасли на промишлеността, като по този начин се ангажира вниманието и на други предприятия от съответните отрасли към темата на БЗР. На победителите се предоставя възможност да споделят с представители на съответния бранш своя практически опит и ползите от ефективния диалог между ръководство и работещи на ниво предприятие. Представяните от тях добри практики се популяризират както чрез форумите за награждаване на победителите, така и чрез сайтовете на организаторите и на участниците, като постиженията на най-добрите служат за модел за създаване на организация по осигуряване на БЗР и предоставяне на прагматични решения за ограничаването на професионалните рискове.

Проведени са мерки за развитие и усъвършенстване на извънсъдебни способи за решаване на колективни трудови спорове и инициативи за отличаване на фирми с постижения в областта на БЗР. В ИА ГИТ е въведен вътрешноведомствен стандарт, позволяващ регистрирането на КТД да се извършва в 15 дневен срок вместо регламентирания в Кодекс на труда едномесечен срок. На НИПА е предоставен онлайн достъп като потребител до регистъра на колективните трудовите договори, поддържан

от ИА ГИТ. Посредством този достъп експертите на НИПА са в състояние да направят справка както за целия текст на конкретен КТД, така и на отделни части от него.

2. Разработване и прилагане на практически инструменти за контрол на професионалните рискове

Продължава активната работа по разработване и популяризиране на достъпни онлайн инструменти за оценка на риска, чието предназначение е подпомагане на дейността по управление на безопасността и здравето при работа в предприятията. С помощта на проект по ОПРЧР и със подкрепата на проект OIRA на Европейската агенция по безопасност и здраве при работа, на работодателите са предоставени чрез сайта на ИА ГИТ *онлайн инструменти за оценка на риска в различни сектори на икономиката (мярка №.33)* През 2020 г. са актуализирани 41 инструменти за оценка на риска, разработени в България и достъпни на български език в платформата. През 2018 г. , 2019 г 2020 г. чрез подкрепата на ЕАБЗР в София и страната са проведени общо 10 семинара за популяризиране на инструментите с над 500 участници, организирани от МТСП в сътрудничество с организациите на социалните партньори. Посещенията на платформата през 2018 г. са 2144, през 2019 г. – 2157 и през 2020 г. – 1846. Общо за периода 6147 регистрирани потребители са посетили електронните инструменти за оценка на риска, най-популярният и често използван е този за сектор строителство, следван от растениевъдство и животновъдство. През 2020 г. голяма популярност има и новосъздаденият инструмент за оценка на риска по отношение на Ковид-19 с общо 350 посещения.

Със съвместни заповеди на министъра на околната среда и водите, на министъра на здравеопазването и на министъра на труда и социалната политика с номера съответно РД-268/11.05.2018 г., РД 01-119/04.05.2018 г. и РД 01-457/31.05.2018 г. са утвърдени *Указания за провеждане на контролна дейност по Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси*, във връзка с прилагането на Регламент (ЕО) № 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали и Регламент (ЕО) № 1272/2008 за класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси (CLP). Указанията са съществен инструмент за подобряване на защитата на работещите с опасни химични агенти чрез координиране между институциите за осъществяване на контролната дейност и повишаване на нейната ефективност.

2. Повишаване на осведомеността и културата за превенция

Реализирани са дейности за подобряване на капацитета на специалистите по БЗР и на информираността на населението относно риска за здравето при експозиция на азбест и разпознаването на азбест-съдържащи материали в бита и околната среда. Проведени са тематични курсове и са разпространени примери за добра практика и публикации в научни и научно приложни списания относно съвременни аспекти на опазване здравето на уязвими групи работещи и др. Проведени са и проучвания, реализирани с участието на социалните партньори и с подкрепата на ФУТ.

През 2018 г. от НЦОЗА са представени 2 доклада на национални форуми (200 участника), проведени са 2 обучителни курса (9 участника) и 4 индивидуални обучения (14 участника). Разработен, представен на симпозиум и публикуван е информационен материал относно значението на регистрите на *азбест съдържащи материали*;

През 2019 г. са проведени 3 обучителни курса (17 участника) и 2 индивидуални обучения (19 участника) за подобряване капацитета по БЗР относно риска за здравето

при експозиция на азбестови влакна, идентифициране и оценка на азбестови материали и количествено определяне на азбестови влакна във въздуха на работната среда.

Специален акцент в програмата имат дейности за повишаване на осведомеността относно рисковете, свързани с *химични агенти при работа*. Информационните кампании бяха съчетани с инспекционни, но също и с разработване и провеждане на обучителни модули и обучения за контролните органи.

За отбелязване на кампания „Здравословните работни места управляват опасните вещества“ 2018-2019 г. на Европейската агенция по безопасност и здраве при работа –(ЕАБЗР), към 31.12.2019 г. са проведени над 10 мероприятия – конференции, семинари, кръгли маси и медийни изяви за популяризация на посланията на кампанията. Разпространени са над 800 комплекта информационни и промоционални материали по кампанията, обхващащи рисковете при работа с опасни вещества. Ежегодната Европейска седмица по БЗР, провеждана през м. октомври 2018 и 2019 г. е отбелязана с Национални конференции, посветени на безопасността и здравето при работа с опасни вещества под домакинството на Министерството на труда и социалната политика, с общо над 250 участника.

През 2018 г. и 2019 г. ИА ГИТ проведе информационна и инспекционна кампания „Здравословните работни места - управление на опасните вещества на работното място“. Кампанията обхваща въпроси, свързани с оценката на риска и готовността за действия при аварии и инциденти с опасни вещества. В хода на кампанията са установени 10 032 бр. нарушения, от които 8019 бр. нарушения по отношение безопасността при работа с опасни химични агенти.

Във връзка с кампанията „Здравословните работни места облекчават товара“ 2020-2022 г. на ЕАБЗР е сключен договор със Сдружение „Федерация на синдикатите в здравеопазването - КНСБ“ за провеждане на изследване в сектор „Здравеопазване“, „Строителство“ и „Лека промишленост“. Цел на изследването е повишаването на осведомеността за това, че обусловените от работните процеси мускулно-скелетни увреждания (МСУ) засягат много видове работни места в различни сектори, както и да покаже, че те са предотвратими и управляеми. Повечето МСУ, които са обект на изследването, са кумулативни увреждания, свързани с физични, биомеханични, организационни и психосоциални рискови фактори. В анкетното проучване взеха участие общо 1950 работници и служители. Резултатите от изследването са представени на национална конференция.

С цел повишаване на информираността и популяризиране на свързаните с работата мускулно-скелетни увреждания и значението за предотвратяването им Фонд „Условия на труд“ финансира отпечатването на постери за превенция на мускулно-скелетни смущения, които са в комплект по 3 броя с основната проблематика, свързана с кампанията, а именно - „Причини“, „Въздействия“, „Превенция“. Информационните материали са предоставени на социалните партньори, ИА ГИТ, МЗ, НОИ и други министерства за предоставяне в предприятията и информиране на работещите.

Фонд „Условия на труд“ финансира и разработването на „Ръководство за оценка на сърдечносъдовия риск на работното място“ (Ръководството) в електронен формат. Ръководството е разработено в съответствие с най-актуалното развитие на превантивната медицина, и е предназначено за ръководители и специалисти с функции по превенция на здравето на работещите – мениджъри, специалисти по здраве и безопасност в предприятията, лекари от доболничната помощ и службите по трудова медицина, както и за представители на работещите в комитетите и групите по условия на труд, работодателски и синдикални организации и други – при разработване на

програми за превенция на сърдечно-съдовия риск и планиране на здравното наблюдение на работещите. Дефинирани са критерии за оценка на сърдечно-съдовия риск (ССР), представен е алгоритъм за провеждане на здравно наблюдение на работещите, както и насоки за превенция, чрез контрол на 3 групи фактори: индивидуални, произтичащи от условията на труд и социални рискови фактори.

През 2019 г. са проведени 12 съвместни проверки в областта на *опасните вещества* с инспектори от МОСВ, РЗИ и ГИТ. Проведени са и ред обучения относно изискванията на законодателството в областта на химикалите (Регламенти REACH и CLP) и връзката му със законодателството по БЗР по отношение работата с опасни вещества. Обучени са експерти от МОСВ, РИОСВ, РЗИ, ИАОС и ИА „ГИТ“. Експерти от тези институции са взели участие и в семинари, организирани от индустрията – Българска камара на химическата промишленост (2 бр.), образователен център „Оценки и партньорство“ и др. Експерти от РИОСВ са взели участие в общо 14 бр. обучителни семинари в областта на опасните химични вещества за контролните органи.

През отчетния период Министерство на здравеопазването е провело две обучения и на инспекторите от Регионалните здравни инспекции. През 2018 г. на тема: „Шести координиран европейски проект (REF-6) на Форума за обмен на информация по въпросите на прилагането на регламентите REACH и CLP към Европейската агенция по химикали“, а през 2019 г. на тема: „Опасни вещества на работното място - връзка между законодателството по безопасност и здраве при работа и специфичното законодателство в областта на химичните вещества и смеси. Нормативни изисквания за ограничаване експозицията на работещите от химични агенти, канцерогени и мутагени“. Обучени са 70 служители на Регионалните здравни инспекции на МЗ.

С цел повишаване на информираността и компетентността на работещите за осигуряване на БЗР, в частност по отношение на *биологичните опасности на работното място, психосоциалните фактори, промоция на здравето на работното място и ергономичните стандарти* са проведени от НЦОЗА 3 курса (22 участника).

Подготвени са 12 публикации в научни и научно приложни списания относно характеристиките на трудовия травматизъм в селското стопанство и мерките за превенция, в сектор здравеопазване относно биологичните рискове, психосоциалния риск и бърнаут синдрома; относно професионалните рискови фактори за развитие на хормон-зависими ракови заболявания; относно изискванията на новото Европейско законодателство в областта на защитата при работа с канцерогени и мутагени и др.

За идентифициране на нови, или изменящи значението и разпространението професионални рискове са проведени и редица *проучвания*:

Федерация на независимите строителни синдикати изпълни Проекта „Изследване условията на труд в сектор „Строителство“, финансиран от Фонд „Условия на труд“. Основната цел на изследването е да се събере и предостави актуална, надеждна, обхватна и разнообразна информация, от избрани на случаен принцип строителни фирми, която да послужи за формиране на насоки за подобряване условията на труд в сектора. Изследването е проведено на базата на анкетно проучване в периода от месец април до месец октомври 2019 г., с цел да бъдат очертани основните трудности и предизвикателства при осигуряването на здравословните и безопасни условия на труд в строителните предприятия, както и да се анализира дейността на КУТ и ГУТ. Проведено е в десет на брой предварително избрани фирми, с изградена синдикална структура, както и в две без изградена такава от общо 6 области. Анкетирани са 500 работници. Резултатите от националното изследване, изводите и

предложенията са представени на заключителна конференция и са представени на Министъра на регионалното развитие и благоустройство.

Синдикат "Висше образование" - КТ „Подкрепа“ подготви и проведе национално представително изследване на *психосоциалните рискове и работоспособността на преподавателите във висшите училища в България* през октомври - ноември 2019 година. То е реализирано сред преподаватели от 20 висши училища в страната, на основата на двустепенна стратифицирана репрезентативна извадка. Онлайн анкета е попълнена от 627 преподаватели (хабилитирани и нехабилитирани лица). Допълнително, чрез онлайн анкета е събрана информация от 35 членове на КУТ, функциониращи в изследваните 20 висши училища. Специален фокус на изследването са психосоциалните фактори и стреса и тяхното отражение върху работоспособността на преподавателите от висшите училища, както и върху нивото на заболяемост и рисковете от типични за тази професия заболявания.

Приоритетна област 3. Превенция на свързаните с работата заболявания и трудовите злополуки

Със средства по бюджета на Фонд „Условия на труд“ са реализирани мерки за *осигуряване на здравно наблюдение на работещите* в рискови сектори от икономиката (**мярка № 36**). В болничните отделения на три УМБАЛ през 2018 г. са извършени медицински прегледи и диагностика на хоспитализирани общо 711 пациенти. Извършена е диагностика на: силикоза; хроничен бронхит; отравяне от метали и от органични разтворители; професионален слухов неврит; професионално увреждане на автономната нервна система и професионални болести на мускулно-скелетната система. Извършени са и групови медицински прегледи за ранно откриване на професионалните болести на 1155 работещи при специфични условия на труд.

През 2019 г. са сключени 3 договора с болници, като в тях са извършени медицински прегледи и диагностика на хоспитализирани общо 865 пациенти. Извършена е диагностика на силикоза, хроничен бронхит, отравяне от метали и от органични разтворители, диагностика на професионален слухов неврит, професионално увреждане на автономната нервна система, на професионални болести на мускулно-скелетната система. Извършени са групови медицински прегледи за ранно откриване на професионалните болести на 2261 работещи в специфични условия на труд от 11 предприятия в страната. Новооткрити са 53 случая, за които са изпратени бързи известия до ТП на НОИ за стартиране на процедурата за проучване на професионално заболяване в съответствие с нормативната уредба.

През 2020 г. броят на обхванатите работещи е над 3000. В болничните отделения са извършени медицински прегледи и диагностика на хоспитализирани общо 722 пациенти. Извършена е диагностика на силикоза, хроничен бронхит, отравяне от метали и от органични разтворители, диагностика на професионален слухов неврит, професионално увреждане на автономната нервна система, на професионални болести на мускулно-скелетната система. Извършени са групови медицински прегледи за ранно откриване на професионалните болести на 2293 работещи в специфични условия на труд от 6 предприятия в страната. Новооткрити са 34 случая, за които са изпратени бързи известия до ТП на НОИ за стартиране на процедурата за проучване на професионално заболяване в съответствие с нормативната уредба.

По **мярка 38** от програмата са реализирани дейности за ограничаване на рисковите фактори за здравето на работещите в здравеопазването и образованието. Между Фонд „Условия на труд“ и Федерация на синдикатите в здравеопазването към КНСБ е сключен договор за финансиране на проект: *„Провеждане на национално изследване на заболяемостта и отсъствието от работа, вследствие на психосоциални рискове в сектор „Здравеопазване“*. Целта е да се проучат психосоциалните рискови фактори и тяхното въздействие върху заболяемостта сред работещите в сектор „Здравеопазване“ и да се разработят стратегически насоки за тяхната превенция и контрол. Обект на проучването са медицинските сестри, лекари, санитарни и административно стопански персонал. Проучването е проведено в 53 броя лечебни и здравни заведения, обхващащи 1245 лица. Резултатите от националното изследване, изводите и препоръките са представени на национална конференция. Проучвания в сектора, както и публикации по темата за здравните рискове в сектора са направени и по проекти на НЦОЗА.

През 2019 г. и КНСБ проведе и *Национално изследване на заболяемостта и отсъствието от работа, вследствие на психосоциалните рискове в сектор „Образование“* което обхваща 80 учебни заведения и над 200 учители. Проведени са и три обучения с учители, както и заключителна конференция, на която са представени резултати от изследването.

За *подобряване на здравния статус на работещите* (мярка № 37) активно е използвана и програмата за профилактика и рехабилитация на НОИ. По програмата се осигуряват средства за профилактика и рехабилитация на заболявания на опорно-двигателен апарат, дихателна система, сърдечно-съдова система, бъбречно-урологични, гинекологични заболявания, периферна и централна нервна система. Паричните помощи за профилактика и рехабилитация се разходват по условията и реда, определени с Наредба № 1 от 13 февруари 2007 г. за ползване и изплащане на паричните помощи за профилактика и рехабилитация (обн., ДВ, бр. 17 от 23.02.2007 г., последно изм., бр. 102 от 31.12.2019 г.), финансирани и контролирани от Националния осигурителен институт. В програмата се включват работещи лица, осигурени за общо заболяване, майчинство и/или за трудова злополука и професионална болест, както и получаващи лична пенсия за инвалидност, ако не са навършили възрастта по чл. 68, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване и срокът на инвалидността не е изтекъл, като по този начин се подпомага активното им връщане на пазара на труда. През 2018 г. са изплатени помощи на 46 207 работещи, а през 2019 г. - на 43 700 работещи. През 2020 г., поради наложените от Ковид ограничения, лицата са 27 688.

Включените в програмата мерки не са самостоятелно финансирани, имат разнообразен характер (регулаторни, административни, технически, за съфинансиране на дейности за профилактика или модернизация на оборудване, за проучвания и др.) и се изпълняват от заинтересованите институции и организациите на социалните партньори в рамките на техните бюджети. Поради многообразието на *подходите* за постигане на целите в националната политика в областта на здравето и безопасността при работа и на *участниците* и техните приноси към този процес, не е възможно за всички цели и резултати по програмата да се посочат ясни и измерими индикатори за постигнатия напредък в резултат на програмата, или да се покаже сравнение с нива преди прилагането на мерките, поради липсваща статистическа и друга информация за тези изходни нива. Въпреки това, отчетът за реализираните мерки и дейности от НПБЗР 2018-2020 г. показва висока ангажираност на заинтересованите институции и социалните партньори и доказват значението на подхода за стратегическо планиране при провеждане на национално-отговорна политика, насочена към осигуряване на

благосъстояние при работа, като част от мерките за подобряване на функционирането на пазара на труда. В тази връзка, с оглед въвеждане на приоритетите на новата Стратегическа рамка на ЕС за здраве и безопасност при работа 2021-2027 г. - Безопасност и здраве при работа в променящия се свят на труда, на заинтересованите страни ще бъде предложено изготвянето на два средносрочни програмни документа на национално ниво за периода до 2027 г. - НПБЗР 2022-2024 и НПБЗР 2025-2027 г. Тези стратегически документи ще бъдат съобразени с препоръките на Методологията за стратегическо планиране на Република България, приета с Решение на Съвета за административна реформа от 28 април 2010 г.

Настоящият отчет е одобрен от Националния съвет по условия на труд на заседание на 22.07.2021 г. и се публикува на сайта на Министерството на труда и социалната политика (<https://www.mlsp.government.bg>) в рубриката „Стратегии“.

**ЧАСТ II. СТЕПЕН НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ/МЕРКИТЕ ПО ПРИОРИТЕТНИТЕ ОБЛАСТИ НА
НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА 2018 - 2020 ГОДИНА**

№	Дейност/Мярка	Описание на дейността/мярката	Отговорни институции/Участници	Срок на изпълнение	Очакван резултат	Степен на изпълнение ¹	Постигнати резултати ²
Приоритетна област I. Подобряване на прилагането на законодателството в областта на безопасните и здравословни условия на труд							
Развитие на националното законодателство в съответствие с принципите на по-доброто регулиране, правото на Европейския съюз и на международните стандарти на Международната организация по труда							
1.	Хармонизиране на граничните стойности на професионална експозиция на химични агенти и на канцерогени/мутагени на работното място, в съответствие с измененията на директивите за опазване на здравето и безопасността на работниците от рискове, свързани с експозиция на химични агенти и експозиция на канцерогени/мутагени	Разработване на проекти на Наредби за изменение и допълнение на: - Наредба № 13 за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на химични агенти при работа, с цел въвеждане на четвърти и пети европейски индикативни списъци с гранични стойности на професионална експозиция на химични агенти на работното място; - Наредба № 10 за защита	МЗ, МТСП	Срок за транспониране на Директивата август 2018 г.	Защита на работещите от рискове, свързани с експозицията на химични агенти и на канцерогени/мутагени при работа	1	Издадена Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 13 за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на химични агенти при работа (ДВ, бр. 73 от 2018 г.)
				Срок за		1	Издадена Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 10 за защита

¹ Обозначение: 1 – изпълнено; 2 - частично изпълнено; 3 – неизпълнено;

² Описани са постигнатите резултати. При оценка 2 е посочено каква степен е постигнат резултатът и какви дейности са извършени; при оценка 3 – причините за неизпълнението

		на работещите от рискове, свързани с експозиция на канцерогени и мутагени при работа		транспониране на директивата - 17 февруари 2020 г.			на работещите от рискове, свързани с експозиция на канцерогени и мутагени при работа (ДВ, бр.5 от 17.02.2020 г.)
2.	Подобряване на качеството и контрола върху дейностите за трудовомедицинско обслужване на работниците и служителите	Разработване и утвърждаване на стандарти за дейността на службите по трудова медицина	МЗ, МТСП	2018-2019 г.	Въведени измерими изисквания и критерии за качеството на услугите, предоставяни на работодателя при планирането и организирането на дейностите по осигуряване и поддържане на здравословни и безопасни условия на труд	2	Мярката е в процес на изпълнение. Създадена е междуведомствена работна група за разработване проект на Наредба за допълнение на Наредба № 3 от 2008 г. за условията и реда за осъществяване дейността на службите по трудова медицина. През 2019 г. е актуализиран съставът на РГ. През 2020 г. предвид пандемичната обстановка в страната по мярката не са извършвани дейности.
3.	Усъвършенстване на системата за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците и служителите	Разработване на проект на Наредба за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците и служителите	МЗ/МТСП, социални партньори	2018-2020 г.	Осигурено медицинско наблюдение и превенция на заболяванията, свързани с условията на труд	2	Мярката е в процес на изпълнение. Изготвеният от междуведомствена работна група проект на Наредба за условията за извършване на задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците и служителите е одобрен от ръководството на Министерство на здравеопазването. Проектът на наредба с мотивите към него са публикуван за обществено обсъждане. Предстои разглеждане на заседание на Националния съвет по условия на

							труди утвърждаване на наредбата.
4.	Определяне на изисквания за БЗР при извършване на взривни работи и на дейности с взривни вещества, с изделия съдържащи взривни вещества, с боеприпаси и с пиротехнически изделия	Разработване на проект на Наредба за определяне на условията и реда за извършване на взривни работи	МТСП/ МВР, ИА „ГИТ”,	2020 г.	Защита на работещите при извършване на взривни работи	2	Изготвен проект на наредба.
5.	Определяне на минимални изисквания за осветление на работните места	Разработване на Наредба за минималните изисквания за осветление на работните места	МЗ, МТСП	2020 г.	Издаден нормативен акт	3	Действащите нормативни актове: Наредба № 7 от 23.09.1999 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване; Наредба № 49 за изкуствено осветление на сградите (ДВ, бр. 7 от 1976 г.) и Наредба № РД-02-20-3 от 21.12.2015 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на сгради за обществено обслужване в областта на образованието и науката, здравеопазването, културата и изкуствата, издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството (ДВ, бр. 5 от 2016 г.) определят минимални изисквания за осветеност на работните места. Практиката при прилагане на посочените нормативни актове и

							контролната дейност на ИА ГИТ не показват необходимост от разработване на нова наредба.
6.	Подобряване на минималните изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при извършване на товарно-разтоварни работи	Разработване на проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 12 от 30 декември 2005 г. за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при извършване на товарно-разтоварни работи	МТСП	2019 г.	Защита на работещите от рисковете, свързани с мускулно-скелетни увреждания на работното място	2	Мярката е в процес на изпълнение.
7.	Подобряване на нормативната база по БЗР в металургията, леенето на метали и енергетиката	Актуализиране на: Правилник по безопасността на труда в металодобивните предприятия от системата на цветната металургия (В-01-03-03), МХМ, 1971 г.; Правилник по техническата безопасност при леене на металите, ММ, 1967 г.; Правилник за безопасност и здраве при работа в електрически уредби на електрически и топлофикационни централи и по ел.мрежи	МТСП, МЗ, МИ, МЕ, ИА „ГИТ“, социални партньори от бранша - БАМИ, ББКМ, СФ „Металици“, НФ „Металургия“, длъжностни лица по БЗР от предприятия, външни експерти	2019-2020 г.	Издадени правилници по безопасност и здраве при работа	1 1 2	Издадена Наредба № РД-06-4 от 2.03.2021 г. за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при леене на метали и метални сплави (ДВ, бр. 23 от 2021 г.) Разработен проект на Наредба за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в черната и цветната металургия; Събрани предложения от електроразпределителните дружества и от електропреносното дружество/МЕ/

8.	Разработване на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2004 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на строителни и монтажни работи	Привеждане на разпоредбите на Наредба № 2 от 2004 г. в съответствие с разпоредби на Закона за устройство на територията (ЗУТ) и на Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти (Наредба № 4 от 2001 г.)	МРРБ/МТСП, социални партньори - Сдружение „Българска браншова асоциация „Пътна безопасност“	2019 г.	Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2004 г.	1	Мярката е изпълнена. Издадена Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2004 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на строителни и монтажни работи (ДВ, бр. 10 от 2019 г.)
9.	Изменение на нормативната уредба, свързана с Държавните (единните) правилници по безопасност на труда	Създаване на работна група, която да изготви предложение за: • разработване на нормативни актове, които да заменят Държавните (единните) правилници по безопасност на труда; • отмяна на тези правилници, за които няма да се разработват заместващи нормативни актове.	МТСП, МЗ/социалните партньори	2018 – 2019 г.	Осъвременяване на нормативната уредба и премахване на противоречия в правилниците по безопасност на труда в металургията	1	- Одобрен от УС на Фонд „Условия на труд“ и Националния съвет по условия на труд „Анализ на нормативните актове по безопасност и здраве при работа в металургията“, изготвен на основание сключен Договор между Фонд „Условия на труд“ и “Обсерватория“ ЕООД; - Изготвен проект на Наредба за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в черната и цветната металургия
10.	Актуализация на Наредба № 12 от 27 декември 2004 г. за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при работа с автомобили	Актуализация на наредбата, отчитайки промените в нормативната уредба по БЗР и разпоредбите на Закон за автомобилните превози и подзаконовите нормативни актове по	МТСП, МТИТС/социалните партньори	2018 – 2019 г.	Подобряване на БЗР при работа с автомобили и премахване дублиране на дейности	2	Мярката е в процес на изпълнение.

		прилагането му					
Осигуряване на ефективен и ефикасен контрол по спазване на законодателството в областта на БЗР							
11.	Укрепване на административния капацитет на ИА „ГИТ“	Създаване на база данни на обектите за контрол Разработване на нови и гъвкави форми на инспектиране Разработване на електронна система за обучение и контрол на знанията	ИА „ГИТ“/ ЦРЧРРИ към МТСП	2018-2020 г.	Повишаване на квалификацията на служителите и поддържане на придобити специфични знания и умения за провеждане на ефективен и качествен контрол	1	През 2018 г.: Проведени 22 обучения на служители от ИА ГИТ; През 2019 г.: - Проведено обучение на 340 служители за прилагане на софтуер за определяне рисковия потенциал на обектите за контрол в дейността на ИА ГИТ. Дейността продължава и през 2020 г.; - Създадена платформа за дистанционно обучение. Обучени 30 служители на ИА ГИТ за лектори в системата; - Проведени пилотни дистанционни обучения с обучени 300 служители; - Проведени 18 обучения за придобиване на специфични знания и умения за провеждане на ефективен и качествен контрол; През 2020 г. -Проведено обучение на служителите на ИА ГИТ на тема: „Обучение за разследване на трудови злоупотреки“ на 38 инспектори по труда; -Участие в 72 обучения по 41 теми за придобиване на специфични знания и умения за провеждане на ефективен и качествен контрол; - Обучени 39 служители на ИА ГИТ в

							областта на защитата на класифицираната информация; - Проведени 29 обучения на 186 служители на ИА ГИТ по проект „Дигитална трансформация в обучението – дигитална компетентност и учене” на ИПА.
1 2.	Осъществяване на ефективна контролна дейност	Насочване на контролната дейност в предприятия, извършващи дейност на строителни обекти, в т.ч. изпълнявани по „Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради“	ИА „ГИТ”	2018 г.	Подобрена защита на работниците, извършващи строителни дейности по програмата	1	- Извършени 5470 проверки на строителни обекти; - Констатираны 25 258 бр. нарушения, в т.ч. 16 811 бр. по ЗБУТ.; - Съставени 2052 бр. АУАН, в т.ч. 937 бр. по ЗБУТ.; - Спрени 158 бр. необезопасени обекти, машини, съоръжения и участъци; - Отстранени осем лица (6 - за липса на правоспособност и 2 - за неспазване на правилата за БЗР).
		Насочване на контролната дейност към земеделски производители, за спазване изисквания за здравословни и безопасни условия на труд и законосъобразност при възникване на трудовите правоотношения	ИА „ГИТ”	2018 г.	Подобрена защита на работниците, извършващи краткотрайна сезонна селскостопанска работа	1	- Извършени 4801 проверки.; - Констатираны 14 159 бр. нарушения, в т.ч. 9134 бр. по ЗБУТ.; - Съставени 339 бр. АУАН, в т.ч. 86 бр. по ЗБУТ.; - Спрени 15 бр. необезопасени машини и съоръжения, един обект и един участък
		Инспектиране на предприятията с рискови производства и дейности, подлежащи на периодичен контрол	ИА „ГИТ”	2018-2020 г.	Превенция по БЗР в рискови производства и дейности	1	През 2018 г.: - Извършени 1406 проверки в рискови производства и дейности; През 2019 г.: - Извършени 1310 проверки в рискови

						производства и дейности; - Констатирани 4564 бр. нарушения, в т.ч. 3481 бр. по ЗБУТ; - Съставени 99 бр. АУАН, в т.ч. 28 бр. по ЗБУТ; През 2020 г.: - Извършени 1221 проверки в 635 предприятия с рискови производства и дейности; - Констатирани 3596 бр. нарушения, в т.ч. 2789 бр. по ЗБУТ; - Съставени 54 бр. АУАН, в т.ч. 20 бр. за нарушения по ЗБУТ; - Спрени 9 бр. необезопасени машини, съоръжения и участъци;
	Инспектиране по законосъобразността на трудовите отношения и борба с недекларираната заетост.	ИА „ГИТ”	2018-2020 г.	Защита на социалните права на работещите	1	През 2018 г.: - Извършени 17 628 проверки ; - Установени 43 958 бр. нарушения; - Съставени 3348 бр. АУАН; - Установени 2505 бр. нарушения при полагането на труд без трудов договор; През 2019 г.: - Извършени 31 355 проверки; - Установени 46 037 бр. нарушения, свързани с недекларирания труд; - Съставени 4318 бр. АУАН През 2020 г.: - Извършени 26 886 бр. проверки; - Установени 57 274 бр. нарушения; - Съставени 4776 бр. АУАН;

		Инспектиране по законосъобразното наемане на чуждестранни граждани, в т. ч. на незаконно пребиваващи чужденци, и приемането на командировани работници и служители от държави-членки на ЕС и от трети държави.	ИА „ГИТ”	2018-2020 г.	Защита на социалните и трудовите права на чуждестранните граждани, работещи/командировани в Р България	1	През 2018 г.: - Извършени 793 проверки за осъществяване на контрол по спазване на законовите изисквания за полагане на труд от чужденци в Р България; - Констатирани 3745 бр. нарушения; - Съставени са 375 бр. АУАН През 2019 г.: - Извършени 1099 бр. проверки; - Установени 1625 нарушения; - Съставени 351 акта за АУАН През 2020 г.: - Извършени 807 тематични проверки на предприятия, осъществяващи посредническа дейност при наемане на работа и дейност като предприятия, осигуряващи временна работа и на предприятия ползватели; - Установени 532 бр. нарушения на законодателството в областта на насърчаване на заетостта, трудовата миграция и трудовата мобилност; - Съставени 269 акта за АУАН
13.	Разработване на критерии, по които ще се оценява вероятността за допускане нарушение на трудовото законодателство и тежестта на нарушението (риска)	Разработване на скала, посредством която обектите за контрол ще бъдат групирани в съответствие с риска. Това групиране ще се използва при планиране на инспекционната дейност, като	ИА „ГИТ“	2018 г.	Разработени критерии за оценка на риска Оптимизиране на контролната дейност, в т.ч. и в МСП	1	Разработен алгоритъм за определяне на рисковия потенциал на обекти за контрол – 2018 г.; Разработен софтуер за определяне на рисковия потенциал – 2019 г. През 2020 г. - Идентифицирани и планирани за проверка през 2021 г. над 2000 обекта

	на обектите за контрол	предприятията с най-висок риск ще бъдат проверявани по-често					на контрол с висок индекс на рисковия потенциал; - Разработена Методика за инспектиране чрез въпросници за самоконтрол и 103 бр. тематични въпросници, тествани в над 500 предприятия; - Проведени 14 бр. обучения на 256 инспектори на тема „Прилагане на софтуер за работа с въпросници за самоконтрол и методика за планиране на дейността“;
14.	Съвместно участие на инспектори в национални кампании за контрол и (пилотни) проекти на Европейската агенция по химикали (ЕЧА)	Проучване и прилагане на добри практики за извършване на ефективен контрол на опасни химични вещества и смеси в работна среда.	РИОСВ, ИА „ГИТ“, РЗИ	Съгласно утвърдените национални планове за контрол и планирани (пилотни) проекти на ЕЧА	Хармонизиране на дейностите по прилагане на изискванията, свързани с безопасното производство и/или употреба на опасни химични вещества и смеси	1	- Проведени Шести координиран европейски проект (REF-6) и Пилотен проект на Форума за контрол на изискванията на Регламент (ЕС) 649/2012 (PIC) – 2018 г.; 2019 г.: - Проведен Седми европейски хармонизиран проект (REF-7) и Пилотен проект за контрол на ограниченията по Регламент 1907/2006 (REACH), съвместно с РЗИ и Агенция „Митници“, както и с участие на експерти от МОСВ и РИОСВ; - Участие на експерт от РИОСВ Хасково в пилотен проект на Форума на ЕЧА във връзка с Регламент (ЕС) 649/2012 (PIC) 2020 г.: - Проведен осми координиран европейски проект (REF-8) на Форума

							на ЕСНА; - Извършени 609 съвместни проверки с представители на РИОСВ и РЗИ. - Установени 515 бр. нарушения, свързани със съхранението и използването на опасни химични вещества в обектите на контрол, за отстраняването на които са дадени 515 бр. принудителни административни мерки.
15.	Разследване на аварии	Сформиране на експертни групи за разследване на злополуки , инциденти и големи аварии	МВР, ПБЗН, МОСВ, МО, РИОСВ, ИА“ГИТ“	2018-2020 г.	Изясняване на причините за възникването им и предотвратяване на бъдещи такива	1	- Сформирани експертни групи за разследване на злополуки, инциденти и големи аварии (2018 г.); - През 2019 г. няма възникнали аварии, предизвикани или свързани с отделяне на опасни химични вещества и смеси; Експерти от РИОСВ Враца са участвали в национално учение „Защита 2019 г.“ - Извършени 590 бр. проверки във връзка с възникнали инциденти в обектите на контрол (2020 г.); - Предотвратена една аварийна ситуация - на 10.02.2020 г. в резултат на изтичане на хлор в склад на „Скорпио-46“ ЕООД гр. Пловдив – предприятие, класифицирано с нисък рисков потенциал по реда на ЗООС. (2020 г.)
Информационно осигуряване на политиката по БЗР							
16.	Поддържане на програмен продукт за онлайн регистрация на	Предоставяне на земеделски производители на	ИА „ГИТ“	2018-2020 г.	Намаляване на административна та тежест за	1	Актуализирана система на ИА ГИТ за онлайн предоставяне, регистриране и отчитане на образците на договори по

	образците на еднодневни трудови договори по чл. 114а от КТ	образци на еднодневни трудови договори за краткотрайна сезонна селскостопанска работа			зеделските производители		чл. 114а от КТ през 2018 г.; Предоставени 233 701 бр. образци на еднодневни трудови договори по чл. 114а от КТ през 2019 г.; Надграден Портал за еднодневни трудови договори, съобразен с новите промени в законодателството през 2020 г; Предоставени образци на трудови договори за краткотрайна сезонна селскостопанска работа на 2045 зеделски стопани (2020 г.);
17.	Обработка и систематизиране на статистическата и оперативната информация за трудовете злоупотреки и професионалните болести	Статистическа информация за трудовете злополуки и професионалните болести за 2016 г., 2017 г. и 2018 г.	НОИ	Ежегодно, 18 месеца след края на референтни я период	Статистическа и оперативна информация, публикувана на интернет страницата на НОИ	1	Публикувани на интернет страницата на НОИ: - Статистическа информация за ТЗ,, регистрирани през 2016 г., 2017 г. и 2018 г. - Статистическа информация за ПБ, регистрирани през 2016 г., 2017 г. и 2018 г.; - статистически годишник „Трудови злополуки“ за 2016 г., 2017 г. и 2018 г. - Изпратена на Евростат Статистическа информация за 2016 г., 2017 г. и 2018 г.,
		Годишна оперативна информация за трудовете злополуки за 2017 г., 2018 г. и 2019 г. Оперативна информация за трудовете злоупотреки за	НОИ	Ежегодно, 15 дни след края на референтни я период	Годишна оперативна информация и оперативна информация за всяко тримесечие,	1	Публикувани на страницата на НОИ: - Годишна оперативна информация за ТЗ, регистрирани през 2019 г.; - Оперативна информация за ТЗ по тримесечия, полугодие и деветмесечие

		всяко тримесечие на 2018 г., 2019 г. и 2020 г.			публикувани на интернет страницата на НОИ		на 2020 г.
18.	Надграждане на Информационна система „Трудова злополука” с модул „Контролна дейност”	Разработване на програмен продукт за въвеждане на протоколи от проверките, актове за констатирани нарушения и издадени наказателни постановления	НОИ	2018 г.	Систематизира не и проследяване на етапите и информацията от контролната дейност по ТЗ	1	- Получаване на оперативна информация за броя на съставените протоколи за разследване на ТЗ по ТП на НОИ и страната; - Получаване на оперативна информация за броя съставени актове за административни нарушения и издадени наказателни постановления чрез централизирана система „Регистър на длъжниците“
19.	Обработка и публикуване на информация за временната неработоспособност	Обработка и публикуване на информация за временната неработоспособност	НОИ	2018-2020 г.	Актуална информация за временната неработоспособност за референтната година	1	Публикуван на сайта на НОИ статистически бюлетин „Показатели, характеризиращи временната неработоспособност на осигурените лица“, в т. ч. за ТЗ и ПБ за 2018 г., за 2019 г. и за 2020 г.
Преодоляване на предизвикателствата, свързани с прилагането на законодателството в МСП							
20.	Осигуряване на безопасни условия на труд в предприятията, подобряване на работната среда, организацията на труд и управлението на човешките ресурси	Финансова подкрепа на предприятия за: - разработване, адаптиране и въвеждане на системи за развитие на човешките ресурси в предприятията, вкл. възможности за гъвкави форми на заетост;	МТСП/ микро-, малки, средни и големи предприятия в качеството им на работодатели	2018-2020 г.	Повишаване броя на предприятията, подобрили условията на труд	1	Мярката се изпълнява по схема на ОПРЧР „Добри и безопасни условия на труд“

		- осигуряване на организиран транспорт на работещите; - осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, подобряване професионалния и здравния статус на работниците и служителите; - осигуряване на социални придобивки за работещите					
21.	Насърчаване на работодателите за подобряване на условията на труд в предприятията, в това число в МСП	Финансиране на дейности за модернизиране на работното оборудване и технологиите и управление на професионалните рискове в предприятията	Фонд „Условия на труд”/работодатели	2018-2020 г.	Повишаване броя на предприятията, подобрили условията на труд	1	През 2018 г.: - Реализирани 28 договора в предприятия за подобряване на здравословните и безопасни условия на труд и подобрени условията на труд на 1 697 работещи; През 2019 г.: - Реализирани общо 38 договора на предприятия. Подобрени условия на труд на 2 375 работници и служители През 2020 г.: - Реализирани общо 49 договора на предприятия; Подобрени условия на труд на 2 939 работници и служители Постигнато средно годишно увеличение на броя с 31% спрямо 2017

							г.
Приоритетна област II. Превенция на професионалните рискове, в т.ч. и на новите и увеличаващи значението си рискове на работното място							
Разширяване ролята на социалния диалог за осигуряване на по-добра защита от рисковете на работното място							
22.	Подобряване ролята на социалния диалог на отраслово и браншово ниво	Периодично обсъждане в отрасловите/браншови съвети по условия на труд (ОСУТ/БСУТ) на проверки, анализи, доклади, отчети и препоръки по БЗР	Отраслови/браншови съвети по условия на труд	2018-2020 г.	Ефективно взаимодействие между социалните партньори на отраслово/браншово ниво	1	Изготвени тематични план-графици на заседания на ОСУТ/БСУТ; Проведени 11 заседания и 4 работни срещи на ОСУТ през 2019 г. и 2020 г.; Изготвени 11 протокола и 4 паметни записки; Предоставени информационни материали на ЕА БЗР на 10 ОСУТ във връзка с COVID-19
23.	Укрепване и разширяване ролята на социалния диалог за повишаване на мотивацията за прилагане на законодателството по БЗР	Провеждане на обучение по безопасност и здраве при работа за представители на: КУТ/ГУТ, областните съвети по условия на труд, отрасловите (браншовите) съвети по условия на труд, работодателите и работодателски организации	Социални партньори/Фонд „Условия на труд“	2018-2020 г.	Повишаване на капацитета на социалните партньори на ниво предприятие за ефективно прилагане на законодателството по БЗР	1	През 2018 г.: - Проведени 223 обучения по актуални теми, свързани с осигуряването на ЗБУТ и обучени 7 266 работещи; През 2019 г.: - Проведени 206 обучения и обучени 5 892 работещи в областта на безопасността и здравето при работа чрез ФУТ През 2020г.: - Проведени 181 обучения и обучени 5 178 работещи в областта на безопасността и здравето при работа чрез ФУТ;

							- Проведени 4 бр. заседания на Комитета по условия на труд в регионалните лаборатории към ИАОС; съставени са 4 бр. протоколи.
		Провеждане на информационни кампании за превенция на професионалните рискове	Социални партньори/ Фонд „Условия на труд”	2018-2020 г.	Повишаване на осведомеността и мотивацията на работещите и на работодателите за изпълнение на законодателството по БЗР	1	През 2018 г.: - Проведен национален дискуссионен форум по ЗБУТ в леката промишленост със 70 участника, организиран от ФНС в леката промишленост към КНСБ; - Проведен семинар на тема ”Осигуряване на ЗБУТ при работа с опасни химични вещества в земеделието“ с 50 участника, организиран от Федерацията на синдикатите в земеделието към КНСБ; - Разработен и издаден на наръчник „Европейското законодателство и нормативни актове в България по БЗР“ (КНСБ) През 2019 г.: – проведен Семинар „ИКТ/ дигитализацията – прогнозиране на нововъзникващи рискове“ за 100 участници, гр. София, КНСБ -Проведено специализирано обучение на тема: „Обучение по безопасност и здраве при работа в условия на пандемия от Covid-19. Реалност и възможности за запазване здравето на работещите в

							ЦСМП“; - Проведено специализирано обучение за служителите от Министерство на културата на тема: „Участие на социалните партньори в областта на културата за повече безопасност и здраве на работното място. Мерки и насоки за връщане на работа в условия на извънредна епидемиологична обстановка“.
		Провеждане на заседания на социалните партньори /членовете на Комитета по условия на труд в регионалните лаборатории към ИАОС с цел предлагане на мерки за минимизиране и контрол на рисковете на работните места в регионалните лаборатории към ИАОС	ИАОС, КУТ	2018-2020 г.	Повишаване на културата по безопасност и ангажиране на ръководителите в дейностите по БЗР	1	Проведени 3 заседания на Комитета по условия на труд в София и 4 заседания на Групи по условия на труд по региони от 14-те регионални лаборатории на ИАОС на територията на страната през 2018 г.; Закупено специализирано работно облекло и лични предпазни средства за екипа на ГД „Лабораторно-аналитична дейност“ в ИАОС за ползване през 2019 г.; Проведени 4 бр. заседания на КУТ в регионалните лаборатории към ИАОС, съставени са 4 бр. протоколи през 2019 г.
24.	Развитие и усъвършенстване на извънсъдебни способности за уреждане на	Осигуряване на статистически данни за показатели на сектори, браншове, общини и	ИА „ГИТ“	2018-2020 г.	Подпомагане дейността по уреждане на колективни	1	Предоставен онлайн достъп на НИПА до регистъра на колективните трудовите договори;

	колективни трудови спорове.	предприятия във връзка с базата данни за колективни трудови договори (КТД)			трудови спорове.		
25.	Организиране на състезателен принцип на инициативи за отличаване на фирми с постижения в областта на БЗР в сектори с повишен трудов травматизъм – например в строителството	Избор на бранш/ отрасъл, в който ще се осъществи инициативата, на база повишен трудов травматизъм по данни за предходната година; Изработване на критерии, по които ще се оценяват фирмите в съответния сектор; Провеждане на преглед с оглед степента на покриване на критериите от отделните фирми и класиране; Обявяване и отличаване по подходящ начин на фирмите с най-добри практики и постижения в областта на БЗР в съответния сектор, бранш, отрасъл за определен период	МТСП ИА "ГИТ" Социални партньори	2018г.-2020 г.	Насочване вниманието на всички заинтересувани страни към проблематиката, свързана с БЗР, в конкретен бранш, отрасъл; Подобряване дейностите по БЗР в предприятията и контрола по БЗР.; Стимулиране сътрудничеството между държавните институции и социалните партньори по отношение на БЗР; Намаляване на трудовия травматизъм в съответния бранш или отрасъл	1	Проведени конкурси „Годишни национални награди по безопасност и здраве при работа“ организирани от Фондация ЦБЗР и за постижения в областта на БЗР „Прометей“ (КНСБ)
Разработване и прилагане на практически инструменти за контрол на професионалните рискове							

26.	Актуализация на указанията за провеждане на контролната дейност по прилагането на Регламенти REACH и CLP	Подобряване на взаимодействието между регионалните структури на МОСВ, МЗ и МТСП, в зависимост от тяхната функционална компетентност. Определяне на целевите групи, предмет на контрол и приоритетите за контролна дейност и др.	МОСВ/МЗ и ИА „ГИТ“	2018 г.	Подобряване качеството на контрола по REACH и CLP	1	- Публикувани (на интернет страницата на МОСВ) нови указания, които да подпомагат контрола и взаимодействието между регионалните структури на МОСВ, МЗ и МТСП за контрол по Регламент 1907/2006 (REACH) и Регламент (ЕО) № 1272/2008 (CLP); - Проведени 4 съвместни проверки по чл. 157а от ЗООС с представители на МЗ и ИА „ГИТ“ (през 2018 г.); - Извършени 12 бр. съвместни проверки с инспектори от РЗИ и ГИТ по Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси (през 2019 г.)
27.	Разработване на специализирана брошура/ръководство по безопасност и здраве при работа с химически вещества и реагенти/ пробовземане на водни проби от по-големи водоеми и чрез качване на височина.	Брошура/ръководство по безопасност и здраве при работа с химически вещества и реагенти/ пробовземане на водни проби от по-големи водоеми и чрез качване на височина.	ИАОС	2019 г.	Повишаване нивото на безопасността и културата по безопасност на работното място.	1	Разработени 3 вида брошури, свързани със ЗБУТ от МОСВ: „Безопасност при вземане на проби от големи водоизточници“; „Безопасност при работа с химични вещества и реагенти“; „Безопасност при вземане на проби на височина от стационарни източници“
28.	Ограничаване на риска от свързани с азбеста заболявания	Създаване на регистър на експонираните на азбест работещи на национално ниво	МЗ, НЦОЗА, РЗИ, ИА „ГИТ“, СТМ	2018-2020 г.	Данни за експонираните на азбест работещи	2	Не е създаден специален регистър. По данни от подадените в ИА ГИТ декларации по чл. 15 от ЗЗБУТ експонираните на азбест работещи са 647 бр. през 2018 г., 552 бр. през 2019

						г. и 254 броя при 8 работодатели през 2020 г. Националният осигурителен институт поддържа информационна система за професионалните болести, в т.ч. случаите на заболявания свързани с азбест. За периода 2009-2016 г. новорегистрираните случаи на заболявания са 8 бр. През 2017 г. са регистрирани 2 заболявания, свързани с експозиция на азбест. През 2018 г. няма регистрирани.
	Дейности по подобряване на капацитета на специалистите по БЗР и на информираността на населението относно риска за здравето при експозиция на азбест и разпознаването на азбест-съдържащи материали в бита и околната среда	НЦОЗА	2018-2020 г.	Подобрен капацитет на специалистите по БЗР за превенция на риска за здравето при експозиция на азбест. Подобрена информираност на населението.	1	През 2018 г. - представени 2 доклада на национални форуми (200 участника); проведени 2 обучителни курса (9 участника) и 4 индивидуални обучения (14 участника); разработен, представен на симпозиум и публикуван информационен материал относно значението на регистрите на азбестосъдържащи материали; През 2019 г. - проведени 3 обучителни курса (17 участника) и 2 индивидуални обучения (19 участника) за подобряване капацитета по БЗР относно риска за здравето при експозиция на азбестови влакна, идентифициране и оценка на азбестови материали и количествено определяне

							на азбестови влакна във въздуха на работната среда През 2020 г. са разработени 2 информационни материала, чието разпространение предстои: - за специалистите по БЗР относно риска за здравето при експозиция на азбестови влакна, идентифициране и оценка на азбестови материали и количествено определяне на азбестови влакна във въздуха на работната среда; - за подобряване информираността на населението здравето при експозиция на азбест и разпознаването на азбест-съдържащи материали в бита и околната среда.
		Координирани действия на контролните органи на МЗ и ИА „ГИТ“ по отношение на разрешения, деклариране и контрол на експозицията на азбест	РЗИ, ИА „ГИТ“	2018-2020 г.	Подобрен контрол върху изпълнение на законодателството, свързано с експозиция на азбест	2	Проект на ЗИД на Закона за здравето за регламентиране служебния обмен на информация за издадените разрешения за работа с азбест и азбестосъдържащи материали между контролните органи; Констатирани 7 нарушения на нормите, свързани с осигуряване на БЗР при работа с азбест и азбестосъдържащи материали от ИА ГИТ през 2019 г. Констатирани 3 бр. нарушения на специфичните изисквания за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на азбест при работа от ИА ГИТ през 2020 г.

Повишаване на осведомеността и културата за превенция							
29.	Подобряване на информираността и компетентността на работещите за осигуряване на БЗР	- Организиране и провеждане на тематични курсове; - Разработване на обучителни материали; - Разпространение на примери за добра практика - подбор и разпространение на примери за добра практика от утвърдени европейски и други източници	НЦОЗА	2018-2020 г.	Повишена компетентност на работещите в областта на осигуряването на БЗР – медицински и немедицински специалисти, работодатели и мениджъри, работещи и техните представители – синдикати, КУТ и ГУТ	1	През 2018 г.: - Повишена компетентност на специалистите относно оценка на стреса и промоция на здравето и предотвратяване на тормоза на работното място - проведени 3 курса (26 участника); - Запознаване на представители на работещите и работодателите с риска за безопасността и здравето при нощен труд – участие в 2 семинара по 50 участника; - Подготвяне на 12 публикации за научни и научно-приложни списания относно: съвременни аспекти на опазване здравето на уязвими групи работещи (млади и застаряващи работещи; работещи в условията на различни рискови фактори и др.); оценка на риска и др. През 2019 г.: - Проведени 3 курса (22 участника) и участие в 11 форума (с 9 доклада) за повишаване компетентността на специалистите относно биологичните опасности на работното място, психосоциалните фактори и промоция на здравето на работещите. - Подготвени 12 публикации за научни и научно-приложни списания

							- Проведени обучения по БЗР от организациите на социалните партньори: 83 броя обучения, организирани от БТПП с обучени 2 125 лица; 3 тематични групи обучения с обучени над 600 лица, ССИ През 2020 г. : - Подготвени 10 публикации за научни и научно-приложни списания; - Преведени, адаптирани и разпространени информационни материали, насочени към опазване здравето на работещите в условия на пандемия, налични на уеб-сайта на НЦОЗА.
30.	Повишаване на компетентността на мениджърите и работещите за интегриране на системите за управление на здраве и безопасност при работа (СУБЗР) и стандартите по качеството	Разработване на обучителни материали и проведени обучения за интегриране на общи системи за управление	Социални партньори	2018-2020 г.	Повишена компетентност на отговорните лица за системите за управление по БЗР	1	2019 г.: - разработени наръчници и учебни материали – 1560 бр; - 6 бр. проведени обучения; 179 бр. обучени, БТПП
31.	Провеждане на национални мероприятия в рамките на кампанията на ЕАБЗР „Здравословните работни места	Провеждане на национални мероприятия (конференции, семинари) за популяризиране на добри практики в осигуряване на БЗР при работа с опасни химични	МТСП/МЗ, социални партньори	Европейска седмица по БЗР – м. октомври 2018 г. и м. октомври 2019 г.	Представяне на информация за специфични рискове при работа с опасни химични вещества	1	Проведени през 2018 г.: - Семинар за специалисти „Опасните вещества на работното място и здравето на работещите“; - Национална конференция „Здравословните работни места

	управляват опасните вещества“ 2018-2019 г.	вещества.					управляват опасните вещества“ – 26.10.2018 г., София, МТСП; - Семинар „Превенция за БЗР при риск от опасни вещества“, домакин КНСБ, за представители на федерациите, София; - Кръгла маса организирана от АИКБ на тема „Инвестициите за защита от опасните химични вещества“, София; - Регионална конференция „Здравословните работни места управляват опасните вещества“, домакин КТ „Подкрепа“, Варна; - Конференция „Управление на опасните вещества“, организирана от КНСБ, София; - Прес-съобщение по темата на кампанията и интервю за в-к „Сега“; Проведени през 2019 г.: - Семинар за 50 участника за представяне на изискванията на законодателството за управление на опасните вещества и опасните отпадъци в работната среда и задълженията на работодателите и работещите, БСК, Пловдив; - Семинар „Работа с опасни вещества“ за 50 участника, КНСБ, Русе; - Посещение с обмяна на добри практики на компания „Приста Ойл Холдинг“ ЕАД с представители на
--	--	-----------	--	--	--	--	---

							МСП-членове на КРИБ, Русе; - Семинар „Работа с опасни вещества“ за 50 участника, БСК, София; - Разпространено прес-съобщение и проведени 2 интервюта за БНР, посветени на кампанията; - Национална конференция „Здравословните работни места управляват опасните вещества“, 120 участника, МТСП, София; - Проведени 2 срещи на мрежата/партньорите на НФТ за планиране на кампаниите за общо 30 участник -
		Провеждане на националния етап на конкурса „Европейски награди за добри практики“.	МТСП/МЗ, социални партньори	Ноември 2018 г.	Представяне на мерки и добри практики за осигуряване на БЗР при работа с химикали	3	В предвидения срок не е постъпила кандидатура с добра практика за БЗР при работа с опасни вещества от български предприятия
32.	Провеждане на национални мероприятия в рамките на кампанията на ЕАБЗР 2020-2021 г. „Здравословни работни места – превенция на мускулно-скелетните увреждания“	Провеждане на национални мероприятия (конференции, семинари) за популяризиране на добри практики в осигуряване на БЗР за уязвими групи работещи във връзка с основната тема на кампанията. Провеждане на	МТСП/МЗ, социални партньори	Европейска седмица по БЗР – м. октомври 2020 г.	Представяне на информация за специфични рискове и превенция на свързаните с работата мускулно-скелетни увреждания	1	Семинар „Здравословни работни места: Опазване здравето на работещите в условията на пандемия от COVID-19“, 05.11.2020, София, НЦОЗА и МТСП. Конференция „Мускулно-скелетните увреждания във фокуса на превенцията и рехабилитацията. Здравно наблюдение на рисковите групи

		националния етап на конкурса „Европейски награди за добри практики“		Ноември 2020 г.	Представяне на мерки и добри практики за осигуряване на БЗР и превенция на свързаните с работата мускулно-скелетни увреждания		работещи в условията на пандемията от COVID-19.“ – 100 уч. АИКБ -Семинар „ Здравословните работни места облекчават товара “ – КНСБ, 100 уч. - 2 семинара „Дигитализацията – прогнозиране на нововъзникващи рискове на работното място”, КРИБ – 100 уч.
33.	Разпространение на рекламни и информационни материали чрез мрежата на Националната фокусна точка на ЕАБЗР	Разпространение на информационни материали на ЕАБЗР – резултати и доклади от паневропейски проучвания, ръководства за добри практики, инструменти за оценка на риска и др.	МТСП - мрежа на НФТ	2018-2020 г.	Предоставени информационни материали в печатен и електронен формат	1	- Разпространени над 800 комплекта информационни и промоционални материали във връзка с кампания „Здравословните работни места управляват опасните вещества“ 2018-2019 г. на ЕАБЗР и над 500 по кампания на ЕАБЗР 2020-2021 г. - Актуализирани 41 секторни електронни инструменти за оценка на риска, разработени в България и достъпни на български език в платформата чрез сайта на ИА ГИТ (2020 г.). „Здравословни работни места – превенция на мускулно-скелетните увреждания“ - Проведени 6 семинара за популяризация на OIRA – онлайн инструменти за оценка на риска, организирани от социалните партньори – КТ „Подкрепа“ с подкрепата на МТСП и на схемата от ЕАБЗР
34.	Провеждане на обучения за	Разработване и реализиране на програми	МТСП, ИА „ГИТ“,	2018-2020 г.	Управление на рисковете от	1	Провеждане на информационна и инспекционна кампания 2018-2019 г.

	повишаване на квалификацията в областта на аварийната безопасност	за квалификация, преквалификация и инструктажи на работниците и служителите, които осъществяват дейности с опасни вещества в предприятието	професионални организации		възникване на аварии и инциденти с опасни вещества		„Здравословните работни места - управление на опасните вещества на работното място“. Периодично публикуване на интернет страницата на МОСВ на указания за предприемане на необходимите стъпки при изпълнение на задълженията на компаниите, произтичащи от разпоредбите на Регламент REACH и законодателството, свързано с ОХВС.
35.	Провеждане на срещи и обучителни семинари в областта на опасните химични вещества за индустрията и за контролните органи на централно и регионално ниво	Изясняване на задълженията на фирмите - производители и потребители по веригата на доставки на ОХВ относно изпълнение на изискванията на законодателството по БЗР и Регламентите REACH ³ и CLP ⁴ Обмен на информация между инспекторите за текущото състояние на задължените лица по прилагане на законовите изисквания	МОСВ/ МТСП, МЗ, РИОСВ, ИА „ГИТ“, РЗИ, социални партньори	2018-2020 г.	Повишена информираност и компетентност, споделяне на добри практики за безопасното управление на химикалите	1	През 2018 г.: - Проведено обучение на инспекторите от РЗИ, свързано с контрола върху пуснатите на пазара химични вещества, смеси и изделия, в т.ч. биоциди и във връзка с Шести координиран европейски проект на Форума за обмен на информация по въпросите за прилагане на REACH и CLP към Европейската агенция по химикали; - Обучени 28 инспектори от ИА ГИТ по теми: „Контрол при работата с опасни химически вещества“ и „Действия на работодателя за предотвратяване и ликвидиране на аварии, инциденти и злополуки, свързани с опасни химични агенти на работното място“; - Проведени семинари за индустрията

³ Регламент (ЕО) № 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали

⁴ Регламент (ЕО) № 1272/2008 за класифицирането, етикетането и опаковането на вещества и смеси

						с Българска камара на химическата промишленост, и образователен център „Оценки и партньорство“ ООД с участие на експерти от МОСВ; - Проведени две работни срещи за контролните органи от Областна комисия – Смолян (с участието на експерти от РИОСВ – Смолян) по проблеми с радона; - Публикувани доклади от извършените проверки на интернет страниците на РИОСВ; През 2019 г.: - Проведен обучителен семинар на тема „Прилагане на изискванията на законодателството в областта на химикалите“ в съответствие с утвърдения план за провеждане на работни срещи в МОСВ през 2019 г.; - Експерти на МОСВ са взели участие в 3 бр. семинари с индустрията; - Експерти от РИОСВ са взели участие в общо 14 бр. обучителни семинари в областта на ОХВ; - Експерти на РИОСВ са участвали в индивидуални консултации на предприятия производители и потребители на ОХВ; През 2020 г.: - С участие на експерти от МОСВ през 2020 г. са проведени 2 бр. семинари
--	--	--	--	--	--	--

							относно прилагане на изискванията на законодателството в областта на химикалите; Периодично публикувани указания на интернет - страниците на РИОСВ за предприемане на необходимите стъпки при изпълнение на задълженията на компаниите, произтичащи от разпоредбите на Регламента REACH, и материали във връзка със задълженията на фирмите по законодателството, свързано с опасни химични вещества и смеси.
Приоритетна област III. Превенция на свързаните с работата заболявания и трудовите злополуки							
36.	Осигуряване на здравно наблюдение в рискови сектори от икономиката	Диагностика на професионалните болести	Фонд „Условия на труд“/МЗ	2018-2020 г.	Клинично уточняване на диагнозата на заболявания със съмнение за професионален характер	1	През 2018 г.: - Извършени медицински прегледи и диагностика на хоспитализирани общо 711 пациенти; - Извършени групови медицински прегледи за ранно откриване на професионални болести на 1155 работещи в специфични условия на труд в предприятия от различни икономически дейности; През 2019 г.: - Извършени медицински прегледи и диагностика на хоспитализирани общо 865 пациенти; - Извършени групови медицински прегледи за ранно откриване на професионалните болести на 2261

							работещи в специфични условия на труд от 11 предприятия в страната През 2020 г.: - Извършени медицински прегледи и диагностика на хоспитализирани общо 722 работещи; - Извършени групови медицински прегледи за ранно откриване на професионалните болести на 2293 работещи в специфични условия на труд от 6 предприятия в страната
37.	Рехабилитация и реинтеграция на работещите и пострадалите при трудови злополуки или професионални болести	Рехабилитация и реинтеграция на работещите и тези с намалена или трайна неработоспособност, поради трудови злополуки или професионални болести	НОИ	2018-2020 г.	Подобряване на професионалния и здравен статус на работещите	1	2018 г. - изплатени помощи по програмата за профилактика и рехабилитация на 46 207 работещи осигурени лица; 2019 г. - изплатени помощи по програмата за профилактика и рехабилитация на 43 700 работещи осигурени лица; 2020 г. - изплатени помощи по програмата за профилактика и рехабилитация на 27 688 работещи осигурени лица.
38.	Осигуряване на здравно наблюдение в сектор „Здравеопазване” и др. сектори	Идентифициране на основни рискови фактори за влошаване здравето и работоспособността при определени професионални групи в здравеопазването	НЦОЗА	2018-2019 г.	Ограничаване на рисковите фактори за здравето на работещите в сектор „Здравеопазване“	1	Проведено анкетно проучване и набиране на данни за рисковите фактори за здравето, психосоматични оплаквания и умора при основни професионални групи в здравеопазването;

							Изготвени 2 публикации
		Национално изследване на заболяемостта и отсъствията от работа вследствие на психосоциални рискове в сектор „Здравеопазване“	Социални партньори, МЗ, МТСП, НЦОЗА	2018-2020 г.	Ограничаване на рисковите фактори за здравето на работещите в сектор „Здравеопазване“	1	2019 г. - Проведено национално изследване на заболяемостта и отсъствието от работа, вследствие на психосоциалните рискове в сектор „Здравеопазване“, КНСБ 2020 г. – Изготвен анализ на данни от проучване в болничната помощ относно здравното състояние и работоспособността на лекари и медицински сестри в зависимост от условията и организация на труда и индивидуални рискови фактори. Предстои разработване на препоръки за ограничаване риска за свързани с работата заболявания при здравни работници в болничната помощ.
		Национално изследване на заболяемостта и отсъствията от работа вследствие на психосоциални рискове в сектор „Образование“	Социални партньори, МЗ, МТСП, НЦОЗА	2018-2020 г.	Ограничаване на рисковите фактори за здравето на работещите в сектор „Образование“	1	2019 г.: - Проведено национално изследване на заболяемостта и отсъствието от работа, вследствие на психосоциалните рискове в сектор „Образование“, КНСБ; - Проведено представително изследване на психосоциалните рискове и работоспособността на преподавателите във висшите училища в България, Синдикат "Висше образование" - КТ „Подкрепа

Списък на използваните съкращения

АУАН	-	Акт за установяване на административни нарушения
БАМИ	-	Българската асоциация на металургичната индустрия
ББКМ	-	Българска браншова камара - машиностроене
БДС	-	Брутна добавена стойност
БВП	-	Брутен вътрешен продукт
БЗР	-	Безопасност и здраве при работа
ГДПБЗН	-	Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“
ДАМТН	-	Държавна агенция за метрологичен и технически надзор
ДВ	-	Държавен вестник
ДНСК	-	Дирекция за национален строителен контрол
ЕА БЗР	-	Европейска агенция по безопасност и здраве при работа
ЕК	-	Европейска комисия
ЕС	-	Европейски съюз
ЕС-28	-	28-те държави-членки на ЕС
ЕСС 2010	-	Европейска система от сметки 2010
ЗБУТ	-	Здравословни и безопасни условия на труд
ЗДСл	-	Закон за държавния служител
ЗЗБУТ	-	Закон за здравословните и безопасни условия на труд
ЗНЗ	-	Закон за насърчаване на заетостта
ИА „ГИТ“	-	Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“
ИАОС	-	Изпълнителната агенция по околна среда
ИКТ	-	Информационни и комуникационни технологии
КОС	-	Контрол над общоопасните средства
КСО	-	Кодекс за социално осигуряване
КТ	-	Кодекс на труда
КУТ/ГУТ	-	Комитети/групи по условия на труд
МВР	-	Министерство на вътрешните работи
МЕ	-	Министерство на енергетиката
МЗ	-	Министерство на здравеопазването
МИ	-	Министерство на икономиката
МО	-	Министерство на отбраната
МОСВ	-	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	-	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МСП	-	Малки и средни предприятия
МТСП	-	Министерство на труда и социалната политика
МТИТС	-	Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
НИПА	-	Национален институт за помирение и арбитраж
НОИ	-	Национален осигурителен институт
НПБЗР	-	Национална програма по безопасност и здраве при работа
НРС	-	Наблюдение на работната сила
НСИ	-	Национален статистически институт
НФ	-	Национална федерация
НФТ	-	Национална фокусна точка
НЦОЗА	-	Национален център по обществено здраве и анализи
НЦРРЗ	-	Национален център по радиобиология и радиационна защита
ОПРЧР	-	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
ОХВ	-	Опасни химични вещества
ПАМ	-	Принудителни административни мерки
ПБЗ	-	План за безопасност и здраве
ПБЗН	-	Пожарна безопасност и защита на населението

РЗИ	- Регионална здравна инспекция
РИОСВ	- Регионална инспекция по околната среда и водите
СТМ	- Служба по трудова медицина
СФ	- Синдикална федерация
ТД на НАП	Териториална дирекция на Национална агенция за приходите
ТП на НОИ	- Териториални поделения на Националния осигурителен институт
ЦРЧРРИ	- Център за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи
CLP	- Регламент (ЕО) № 1272/2008 за класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси
REACH	- Регламент (ЕО) № 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали